GENERALINĖS ADVOKATĖS JULIANE KOKOTT IŠVADA,

pateikta 2005 m. gruodžio 15 d. [1]

I — Įžanga

1. Nagrinėjamoje byloje šalys ginčijasi dėl to, ar leidimas tam tikruose medžioklės plotuose medžioti lapes statant kilpas su stabdikliais neprieštarauja 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvai 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir laukinės faunos bei floros apsaugos (toliau – Buveinių apsaugos direktyva) [2].

2. Buveinių apsaugos direktyva draudžia tyčia žudyti ar gaudyti paprastąsias ūdras (*lutra lutra*). Komisija yra susirūpinusi, kad leidžiamomis naudoti kilpomis gali būti gaudomos ne tik lapės, kaip buvo numatyta, bet ir paprastosios ūdros.

II — Teisinis pagrindas

A — *Buveinių apsaugos direktyvos nuostatos*

3. Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta:

„Valstybės narės imasi reikiamų priemonių sukurti į IV priedo a dalį įrašytų gyvūnų rūšių griežtos apsaugos jų paplitimo areale sistemą, draudžiančią:

a) bet kokia forma tyčia gaudyti ar žudyti šių rūšių individus gamtoje;

<...>."

1 — Originalo kalba: vokiečių.

2 — OL L 206, p. 7.

4. Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 4 dalyje patikslinamos numatytos apsaugos priemonės:

„Valstybės narės sukuria į IV priedo a dalį įrašytų gyvūnų rūšių atsitiktinio gaudymo ar žudymo stebėjimo sistemą. Atsižvelgdamos į surinktą informaciją valstybės narės imasi kitų būtinų tyrimo ir apsaugos priemonių, užtikrinančių, kad atsitiktinis gaudymas ar žudymas neturėtų reikšmingos neigiamos įtakos atitinkamoms rūšims."

5. Buveinių apsaugos direktyvos IV priedo a dalyje minima paprastoji ūdra, o lapė nėra nurodyta.

B — *Berno konvencija*

6. Panašios į numatytąsias Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnyje, nuostatos yra ir Berno konvencijos dėl Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos 6 straipsnyje [3]:

„Kiekviena susitariančioji Šalis imasi įstatyminių ir reglamentuotų priemonių, nukreiptų ir būtinų užtikrinti apsaugą laukinės faunos rūšių, išvardytų II priede. Būtina uždrausti šių rūšių:

a) intensyvų gaudymą bet kokiu būdu, įsigijimą ir naikinimą;

b) intensyvų dauginimosi vietų ir poilsio plotų ardymą bei naikinimą;

c) intensyvų laukinių gyvūnų trikdymą, ypač dauginimosi, jauniklių vedžiojimosi bei žiemojimo laikotarpiu, juo labiau kad trikdymui labai jautrūs šios Konvencijos objektai." [4]

3 — Pasirašyta 1979 m. rugsėjo 19 d., ETS Nr. 104, Europos ekonominės bendrijos vardu patvirtinta 1981 m. gruodžio 3 d Tarybos sprendimu dėl Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos sudarymo (OL L 38, p. 1).

4 — Privalomas Konvencijos tekstas yra anglų ir prancūzų kalbomis. Tekste anglų kalba ir sąvokai *absichtlich*, ir *mutwillig* pateikiamas vienas atitikmuo – *deliberate*, o tekste prancūzų kalba – *intentionelle*.

III — Faktinės aplinkybės, ikiteisminė procedūra ir šalių reikalavimai

7. Bylos dėl įsipareigojimų neįvykdymo dalykas – išduoti leidimai medžioti lapes statant kilpas su stabdikliu. Tai 2000 m. sausio 10 d. ir 2002 m. gruodžio 13 d. leidimai, išduoti medžioti medžioklės plote SA-10.328, esančiame Aldeanueva de la Sierra, Salamankos provincijoje, ir 2001 m. gegužės 24 d. leidimas, išduotas medžioti medžioklės plote AV-10.198, esančiame Mediana de la Voltoya, Avilos provincijoje. Abi provincijos yra Kastilijos ir Leono autonominės srities dalis.

8. Šiais leidimais leidžiama tik lapių medžioklė. Kilpų stabdikliai neleidžia pasismaugti į kilpas patekusiems gyvūnams. Kilpos turi būti tikrinamos kasdien, geriausia anksti ryte.

9. 2001 m. gegužės 24 d. leidimas, išduotas medžioti medžioklės plote AV-10.198, esančiame Mediana de la Voltoya, galiojo nuo 2001 m. gegužės 3 d. iki birželio 15 dienos.

10. 2000 m. sausio 10 d. leidime, išduotame medžioti medžioklės plote SA-10.328, esančiame Aldeanueva de la Sierra, jau buvo papildomai nurodyta, kad, išskyrus lapes, visi kiti gyvūnai, patekę į kilpas, turi būti nedelsiant paleisti. Jame nurodyta, kad kilpas leidžiama statyti ir perkelti tik dalyvaujant *agente forestal*[5]. Šį leidimą pakeitė 2002 m. gruodžio 13 d. leidimas, numatantis papildomas sąlygas. Jame numatyta, kad kilpas turi teisę statyti ir perkelti tik medžioklės prižiūrėtojai (*guarda de caza*)[6]. Draudžiama kilpas statyti pakrantėse. Vėliausiai per 10 dienų nuo leidimo išdavimo apie kilpų statymo vietą privaloma pranešti medžioklės tarnybai.

11. Iš gautų skundų Komisija sužinojo apie išduotus leidimus ir 2001 m. balandžio 19 d. bei 2001 m. gruodžio 21 d. Ispanijos vyriausybei išsiuntė oficialius pranešimus. 2003 m. balandžio 3 d. buvo išsiųsta pagrįsta nuomonė.

12. Savo ieškiniu Europos Bendrijų Komisija prašo:

— pripažinti, jog dėl to, kad Kastilijos ir Leono valdžios institucijos įvairiuose privačiuose medžioklės plotuose leido statyti kilpas su stabdikliu, Ispanijos Karalystė neįvykdė įsipareigojimų pagal 1992 m. gegužės 21 d. Tarybos direktyvos 92/43/EEB dėl natūralių buveinių ir

5 — Manoma, kad tai valstybės tarnautojas.

6 — Manoma, kad medžioklės prižiūrėtojai – tai specialią kvalifikaciją medžioklės srityje turintys privatūs asmenys, teikiantys saugos paslaugas.

laukinės faunos bei floros apsaugos 12 straipsnio 1 dalį ir VI priedą,

— priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

13. Ispanijos Karalystė prašo:

— pripažinti ieškinį nepriimtinu dėl netikslaus ieškinio dalyko, įrodymų trūkumo ir pateiktų kaltinimų neapibrėžtumo,

— nepatenkinus pirmojo reikalavimo, atmesti ieškinį,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

15. Pirmiausia Ispanijos vyriausybė prieštarauja, kad ieškinio dalykas būtų išplėstas nurodant 2001 m. gegužės 24 d. leidimą medžioti medžioklės plote AV-10.198, esančiame Mediana de la Voltoya, Avilos provincijoje, ir 2002 m. gruodžio 13 d. leidimą medžioti medžioklės plote SA-10.328, esančiame Aldeanueva de la Sierra, Salamankos provincijoje. Pirmąjį leidimą kompetentingos valdžios institucijos panaikino dar 2001 m. gegužės 29 dieną. O antrasis leidimas pirmą kartą paminėtas tik pagrįstoje nuomonėje.

16. Dėl 2001 m. gegužės 24 d. leidimo nebėra svarbu, ar jis jau buvo panaikintas 2001 m. gegužės 29 d., nors Komisija tvirtina nežinojusi šio fakto. Pagal jo 7 punkte nurodytą terminą, jis nustojo galioti ne vėliau kaip 2001 birželio 15 dieną.

IV — Vertinimas

A — *Priimtinumas*

14. Ispanijos vyriausybė nurodo kelis ieškinio nepriimtinumo pagrindus.

17. Pagal EB 226 straipsnį Komisija gali kreiptis į Teisingumo Teismą, jei atitinkama valstybė per Komisijos nustatytą terminą neatsižvelgė į pagrįstą nuomonę. Tačiau 2001 m. gegužės 24 d. leidimas teisiniu požiūriu negaliojo daug anksčiau nei 2003 m. balandžio 3 d., kai buvo išsiųsta pagrįsta nuomonė. Vadinasi, Ispanijos Karalystė, vykdydama pagrįstą nuomonę, jau nebegalėjo imtis jokių priemonių šio leidimo

atžvilgiu. Todėl ši ieškinio dalis yra nepriimtina [7].

18. Komisija iš pradžių savo ieškinyje teigia, kad ji 2002 m. gruodžio 13 d. šį leidimą pagrįstoje nuomonėje paminėjusi tik kaip pavyzdį, tačiau vėliau jį aiškiai įtraukė į ieškinio dalyką. Tai ji grindžia tuo, kad šis leidimas buvo išduotas pratęsiant 2000 m. sausio 10 d. leidimo galiojimą.

19. Šiuo klausimu Komisija teisingai remiasi nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, pagal kurią ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo dalyką galima išplėsti aplinkybėmis, atsiradusiomis net po pagrįstos nuomonės pateikimo – tada, kai šios aplinkybės yra to paties pobūdžio ir sudaro tuos pačius veiksmus, kaip ir nurodytosios šioje pagrįstoje nuomonėje [8]. Iš tikrųjų neleistina, kad valstybė narė, keisdama ginčijamas priemones per ikiteisminę procedūrą, nuolat ją vilkintų. 2002 m. gruodžio 13 d. leidimas, nors ir keičia bei papildo medžioklės statant kilpas tam tikrame medžioklės plote sąlygas, paties leidimo nepanaikina.

20. Nors Komisijos ieškinyje šio leidimo atžvilgiu pateikiami argumentai yra prieštaringi, vis dėlto iš jų aišku, kad Komisija šį leidimą įtraukia į ieškinio dalyką. Kadangi tas leidimas buvo paminėtas kiek įmanoma anksčiausiai, t. y. pagrįstoje nuomonėje, šis kaltinimas Ispanijos Karalystei negalėjo būti netikėtas.

21. Ispanijos vyriausybė triplike teigdama, kad Komisija negali įtraukti atskirų leidimų į ieškinio dėl įsipareigojimų neįvykdymo dalyką, kartu nekritikuodama šiems leidimams taikomų Bendrijos teisę įgyvendinančių nacionalinės teisės aktų, atsisakė pripažinti Komisijos diskreciją procese dėl įsipareigojimų neįvykdymo. Komisija, kaip Sutarčių sergėtoja, gali prašyti Teisingumo Teismo pripažinti, jog neįvykdyti įsipareigojimai, tvirtindama, kad konkrečiu atveju nebuvo pasiektas direktyvos tikslas [9].

7 — Žr. 2005 m. spalio 27 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją* (C-525/03, Rink. p. I-9405,, 12 ir paskesnius punktus). Šioje byloje Teisingumo Teismas nesutiko su 2005 m. birželio 2 d. generalinio advokato F. G. Jacobs išvada (žr. 28 ir paskesnius punktus ir išvados 24 išnašoje pateikiamas nuorodas), ypač su tuo, kad joje, remiantis 1987 m. kovo 10 d. Sprendimu *Komisija prieš Italiją* (199/85. Rink. p. 1039, 7 ir paskesnius punktus), teigiama, jog ieškinys priimtinas. Šiame sprendime Teisingumo Teismas, neatsižvelgdamas į tai, kad pažeidimas pašalintas, padarė išimtį ir pripažino ieškinį priimtinu, nes valstybė narė laikėsi savo teisinio požiūrio. Vis dėlto tokie atvejai geriau suprantami įrodant valstybių narių praktiką, tokį įrodymą Komisija gali pagrįsti ir pašalintais teisės pažeidimais (žr. 2005 m. balandžio 26 d. Sprendimą *Komisija prieš Airiją*, C-494/01, Rink. p. I-3331, 32 punktas). Nors žodinėje proceso dalyje Komisija pateikė keletą pastabų šiuo atžvilgiu, tačiau formaliai netvirtino, kad tokia praktika buvo.

8 — 1983 m. kovo 22 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (42/82, Rink. p. 1013, 20 punktas) ir 1988 m. vasario 4 d. Sprendimas *Komisija prieš Italiją* (113/86, Rink. p. 607, 11 punktas). Dėl įstatymo galią turinčių priemonių taip pat žr. 1992 m. lapkričio 17 d. Sprendimą *Komisija prieš Graikiją* (C-105/91, Rink. p. I-5871, 13 punktas) ir 1965 m. gruodžio 1 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją* (45/64, Rink. p. 1126, 1137).

9 — 1999 m. lapkričio 9 d. Sprendimas *Komisija prieš Italiją (San Rocco)* (C-365/97, Rink. p. I-7773, 60 punktas).

22. Toliau Ispanijos vyriausybė teigia, kad Komisija, per ikiteisminę procedūrą pareiškusi kaltinimus dėl Ispanijos nacionalinės teisės neatitikties Buveinių apsaugos direktyvai ir dėl keliamos grėsmės kitoms gyvūnų rūšims nei paprastosioms ūdroms bei medžioklės naudojant už galūnių sulaikančius spąstus, kuriais suspaudžiamos gyvūnų galūnės, vėliau ieškinio dalyką susiaurino ir nurodė tik leidimo medžioti statant kilpas daromą neigiamą poveikį paprastosioms ūdroms. Vis dėlto šie kaltinimai nekelia abejonių dėl ieškinio priimtinumo. Iš tikrųjų ikiteisminės procedūros ir ieškinio atitikties reikalavimas nedraudžia susiaurinti ginčo dalyko [10].

23. Tačiau Ispanijos vyriausybė, atsižvelgdama į visus kaltinimus dėl išduotų leidimų ir kaltinimus, kurių jau atsisakyta, daro išvadą, jog per visą ikiteisminę procedūrą buvo padaryta rimtų pažeidimų. Komisija, nesuformulavusi oficialiame pranešime ginčo dalyko, pasinaudojo ikiteisminė procedūra, kad laipsniškai nustatytų ieškinio dalyką.

24. Vis dėlto Ispanijos vyriausybė, pareikšdama tokį kaltinimą, neteisingai supranta ikiteisminės procedūros paskirtį ir jos veikimą pagal EB 226 straipsnį. Tiesa, kad oficialus pranešimas, kaip raginimas pateikti pastabas, turėtų apibrėžti ginčo dalyką [11]. Taip pat Komisija pagrįstoje nuomonėje turi tiksliai suformuluoti atitinkamai valstybei narei pareikštus kaltinimus, kuriuos ji bendrai buvo pateikusi oficialiame pranešime ir kuriuos ji vis dar palaiko, prieš tai susipažinusi su pagal EB 226 straipsnio 1 dalį valstybės narės pateiktomis pastabomis [12]. Tačiau, kaip jau buvo nurodyta pirmiau, tai nedraudžia susiaurinti ginčo dalyko ar jo išplėsti vėlesnėmis priemonėmis, kurios iš esmės sutampa su ginčijamomis priemonėmis. Be to, pagrindinė ikiteisminės procedūros paskirtis – patikslinti kaltinimus, kurie procedūros pradžioje buvo sąlygiškai bendri, ir identifikuoti tuos, kurių toliau atsisakoma.

25. Taip pat Ispanijos vyriausybė mano, jog ieškinys neatitinka Teisingumo Teismo procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimų. Čia ji tikriausia turi minty Teisingumo Teismo procedūros reglamento 38 straipsnio 1 dalies c punktą, kuriuo remiantis ieškinyje turi būti pateiktas ginčo dalykas ir pagrindų santrauka [13]. Ši santrauka turi būti pakankamai aiški ir tiksli, kad atsakovas galėtų tinkamai pasirengti

10 — 1997 m. rugsėjo 16 d. Sprendimas *Komisija prieš Italiją* (C-279/94, Rink. p. I-4743, 25 punktas); 2002 m. liepos 11 d. Sprendi mas *Komisija prieš Ispaniją* (C-139/00, Rink. p. I-6407, 19 punktas) ir 2005 m. liepos 14 d. Sprendimas *Komisija prieš Vokietiją* (C-433/03, Rink. p. I-6985, 28 punktas).

11 — 2001 m. vasario 15 d. Sprendimas *Komisija prieš Prancūziją* (C-230/99, Rink. p. I-1169, 31 punktas).

12 — 2004 m. birželio 24 d. Sprendimas *Komisija prieš Nyderlandus* (C-350/02, Rink. p. I-6213, 21 punktas).

13 — Pirmosios instancijos teismo, kurio praktiką šiame kontekste cituoja Ispanijos vyriausybė, Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punkte esanti nuostata išdėstyta lygiai taip pat.

gynybai, o Teisingumo Teismas – vykdyti savo kontrolę. Iš to išplaukia, kad faktinės ir teisinės aplinkybės, kuriomis grindžiamas ieškinys, turi būti aiškiai ir suprantamai išdėstytos [14].

28. Apibendrinant reikia pažymėti, kad ieškinys nepriimtinas tiek, kiek juo ginčijamas 2001 m. gegužės 24 d. leidimas, išduotas medžioti medžioklės plote AV-10.198, esančiame Mediana de Voltoya, Avilos provincijoje. Likusi ieškinio dalis priimtina.

B — *Ieškinio pagrįstumas*

26. Nagrinėjamu atveju ieškinys šiuos reikalavimus atitinka. Komisijos kaltinimai susiję su trimis konkrečiais leidimais, kurie, jos manymu, dėl keliamo pavojaus paprastosioms ūdroms pažeidžia Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį ir VI priedą.

29. Reikia išnagrinėti, ar leidimas medžioti lapes su kilpomis, išduotas medžioti medžioklės plote SA-10.328, esančiame Aldeanueva de la Sierra, Salamankos provincijoje, nepažeidžia Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies ir VI priedo.

1. Dėl Buveinių apsaugos direktyvos VI priedo

27. Galiausiai Ispanijos vyriausybė tvirtina, kad ieškinys nepriimtinas dėl teisinio pagrindo nebuvimo. Toks prieštaravimas būtų pagrįstas, jeigu Komisija nekaltintų Bendrijos teisės pažeidimu. Tačiau Komisija šiuo atveju tvirtina, kad Ispanija pažeidė Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį ir VI priedą, taigi Bendrijos teisės nuostatas. Iš tiesų Ispanijos vyriausybė ginčija ieškinio pagrįstumą. Tačiau tai yra ne klausimas dėl priimtinumo, o klausimas dėl ieškinio pagrįstumo. Taigi šį prieštaravimą taip pat reikia atmesti.

30. Buveinių apsaugos direktyvos VI priede yra draudžiamų gaudymo, žudymo metodų ir priemonių bei transporto priemonių sąrašas; jo a dalies dešimtoje įtraukoje nurodomi spąstai, kurie pagal principą arba naudojimo sąlygas yra neatrankiniai.

31. Vis dėlto išvardytų metodų ir priemonių uždraudimas nėra privalomas ir būtinas visais atvejais, o tik tais, kurie numatyti

14 — 2003 m. sausio 9 d. Sprendimas *Italija prieš Komisiją* (C-178/00, Rink. p. I-303, 6 punktas).

Buveinių apsaugos direktyvos 15 straipsnyje. Tai vienintelė Buveinių apsaugos direktyvos nuostata, pateikianti nuorodą į VI priedą. Ši nuostata draudžia naudoti visas neatrankines priemones, būtent išvardytąsias VI priede, naudojamas gaudyti arba žudyti į V priedo a dalį įrašytas laukinės faunos rūšis, o tais atvejais, kai pagal 16 straipsnį taikomos nukrypti leidžiančios nuostatos, naudojamas gaudyti arba žudyti į IV priedo a dalį įrašytas rūšis. Net ir šiais atvejais neatrankinės priemonės draudžiamos tik tada, kai dėl jų vietiniu mastu gali išnykti šių gyvūnų rūšių populiacijos arba jos būtų labai trikdomos.

32. Ginčijamu leidimu leidžiama medžioti lapes, t. y. gyvūnų rūšį, kuri nėra nurodyta nei Buveinių apsaugos direktyvos IV priedo a dalyje, nei jos V priede. Taigi neatrankinių priemonių draudimas jam netaikomas. Todėl Buveinių apsaugos direktyvos VI priedo pažeidimas nebuvo įrodytas.

2. Dėl Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies

33. Reikia išnagrinėti, ar leidimas pažeidžia Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį. Pagal šią nuostatą valstybės narės privalo sukurti į IV priedo a dalį įrašytų gyvūnų griežtos apsaugos jų paplitimo areale sistemą. Pagal 12 straipsnio 1 dalies a punktą ši sistema turi uždrausti bet kokia forma tyčia gaudyti arba žudyti šių rūšių individus gamtoje.

34. Dėl 12 straipsnio 1 dalies a punkte numatyto draudimo apimties reikia patikslinti, ar čia vartojama sąvoka „tyčia“ apima ir saugomų gyvūnų gaudymą, ir jų žudymą. Tai prieštarauja nuostatos formuluotei prancūzų kalba, kuria sąvoka *intentionnell* vartojama vienaskaita ir tik žudymo atžvilgiu, nors tokią išvadą patvirtina nuostatos tekstas kitomis kalbomis, kuriomis buvo priimta direktyva. Ispanų, vokiečių, graikų ir portugalų kalbomis, be jokios abejonės, „tyčia“ vartojama abiejų veiksmų atžvilgiu. Anglų, olandų ir danų kalbomis „tyčią“ būtų galima sieti arba tik su gaudymu, arba su abiem veiksmais. Tik tekstą italų kalba galima aiškinti taip pat, kaip ir tekstą prancūzų kalba, tačiau italų kalboje „tyčią“ galima susieti ir su abiem veiksmais. Be to, tai, kad „tyčia“ gramatiškai vartojama abiejų veiksmų atžvilgiu [15], atitin-

15 — Ataskaita dėl Europos laukinės gamtos ir gamtinės aplinkos apsaugos konvencijos (1997–1998 m., 9 straipsnio 2 dalis), pateikta Europos Bendrijų Komisijos, SEK(2001) 515, galutinis. Taip pat žr. 1987 m. spalio 19 d. Tarybos rezoliuciją ir Taryboje posėdžiavusių valstybių narių vyriausybių atstovų sprendimą dėl aplinkos politikos tąsos ir įgyvendinimo ir Europos Bendrijų veiksmų programos dėl aplinkos apsaugos (1987–1992 m.) (OL C 328) 5. 1. 6 punktą. 2003 m. vasario 13 d. Sprendimas *Komisija prieš Liuksemburgą* (C-75/01, Rink. p. I-1585, 57 punktas) neprieštarauja tam, kad būtų atsižvelgta į šią konvenciją, nes Teisingumo Teismas jame tik pažymėjo, kad įgyvendinus konvenciją nėra visiškai įgyvendinama Buveinių apsaugos direktyva, nes ji numato didesnius reikalavimus.

ka Berno konvenciją, kurią Bendrijoje įgyvendina Buveinių apsaugos direktyva ir Paukščių apsaugos direktyva [16].

35. Todėl reikia patikrinti, ar leidimas neprieštarauja Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies reikalavimui sukurti griežtą apsaugos sistemą, kuria siekiama uždrausti tyčia gaudyti ir tyčia žudyti paprastąsias ūdras.

a) Dėl „tyčinio" neigiamo poveikio paprastosioms ūdroms

36. Leidimas būtų nesuderinamas su Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalimi vien dėl to, kad jei naudojantis leidimu „tyčia" [17] būtų daromas bet koks neigiamas poveikis paprastosioms ūdroms.

37. Vokietijos baudžiamojoje teisėje „tyčia" reikštų, kad būtent toks yra to veiksmo *tikslas* – saugomų gyvūnų rūšių žudymas arba gaudymas. Panašiai reikėtų aiškinti ir atitinkamą prancūzų kalbos sąvoką *intentionelle* bei anglų kalbos sąvoką *deliberate*. Šios kalbos yra ypač svarbios siekiant išaiškinimo, nes šiuo atžvilgiu Berno konvencija sutampa su direktyva. Prancūzų kalboje sąvoka *intentionelle* atitinka *itention* – sąvoką, kuria Prancūzijos baudžiamojoje teisėje nusakoma tyčia [18]. Prancūzijos teisėje „tyčia" reiškia, jog veika vykdoma žinant, kad ji vykdoma, ir norima ją vykdyti. Priešingai „netiesioginės tyčios" – *dolus eventualis* arba *dol éventuel* atveju, kai veika vykdoma žinant ir susitaikant su tuo, negali prilygti „tyčiai", jeigu tai nėra aiškiai numatyta įstatyme [19]. Anglų kalbos sąvoka *deliberate* teisinėje kalboje panašios reikšmės neturi. Anglų kalboje *intention* atitinka „tyčią" vokiečių kalboje (*Vorsatz*). Nepaisant to, galima manyti, kad ir *deliberate* reikalauja, jog būtų žinojimo ir norėjimo elementai.

38. Remiantis tokiu lingvistiniu Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a punktas aiškinimu, kuris iš esmės grindžiamas sąvokų vartojimu baudžiamojoje teisėje, turėtų būti draudžiami tik tie veiksmai, kurie atliekami žinant ir norint daryti neigiamą poveikį saugomoms rūšims. Prak-

16 — 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyva 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos (OL L 103, p. 1).

17 — Sąvoka „tyčia" svarbi ne tik draudžiamiems veiksmams pagal Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a–c punktus gyvūnų pagal IV priedo a dalį atžvilgiu. Paukščių apsaugos direktyvos 5 straipsnyje taip pat numatytas reikalavimas uždrausti Europoje paplitusių paukščių tyčinį žudymą ir gaudymą bet kokiais būdais (a dalis) arba tyčinį paukščių trikdymą, ypač jų perėjimo ir jauniklių auginimo metu, jei toks trikdymas galėtų turėti didelį poveikį šios direktyvos tikslams (d dalis), taip pat tyčinį jų lizdų ir kiaušinių naikinimą ar pažeidimą arba jų lizdų pašalinimą (b dalis).

18 — Žr. Prancūzijos baudžiamojo kodekso (*Code pénal*) 121-3 straipsnio 1 dalį.

19 — Žr. Prancūzijos baudžiamojo kodekso (*Code pénal*) 121-3 straipsnio 2 dalį, kurioje reglamentuojama kitiems asmenims sąmoningai keliama grėsmė laikoma netiesioginės tyčios kodifikacija.

tiškai šie draudimai būtų taikomi tik nedaugeliui prieš saugomas rūšis tiesiogiai nukreiptų veiksmų, pavyzdžiui, medžioklei, kovai su kenkėjais arba gyvūnų kankinimui.

39. Vis dėlto 1989 m. birželio 9 d. [20] Berno konvencijos nuolatinio komiteto rezoliucijoje 1/89 teigiama, kad bent šioje konvencijoje sąvokos *intentionelle/deliberate* tam tikromis aplinkybėmis turi būti suprantamos plačiau. Šios konvencijos 6 straipsnio b dalyje šias sąvokas veisimosi ir poilsio vietų atžvilgiu reikia suprasti būtent taip, kad jos apima ir veiksmus, kurie vykdomi neturint tikslo pakenkti veisimosi ir poilsio vietoms, tačiau vis dėlto žinant, kad jie galbūt gali padaryti tokią žalą.

40. Vadovaujantis sisteminiu požiūriu reikia atsižvelgti į tai, kad Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalyje numatytą griežtą apsaugos sistemą papildo Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 4 dalis ir 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/35/EB dėl atsakomybės už aplinkos apsaugą siekiant išvengti žalos aplinkai ir ją ištaisyti (atlyginti) [21], būtent jos 5 straipsnis.

20 — Galima rasti Europos Tarybos tinklavietėje http://www.coe.int.

21 — OL L 143, p. 56.

41. Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 4 dalyje numatyta, kad valstybės narės sukuria saugomų gyvūnų rūšių individų atsitiktinio gaudymo ar žudymo stebėjimo sistemą ir prireikus imasi ypatingų apsaugos priemonių [22].

42. Pagal Direktyvos 2004/35 5 straipsnį siekiama išvengti numatomos žalos saugomoms rūšims, jei ši žala daro reikšmingą neigiamą poveikį palankiausios apsaugos būklei arba jos palaikymui. Vadinasi, tai turi būti nuolat pasikartojantys įvykiai, darantys poveikį didesniam skaičiui individų. Ši pareiga iš esmės taikoma profesinei veiklai tyčios arba neatsargumo atvejais, taip pat tam tikrai veiklai, dažniausia pramonės srityje, net neatsižvelgiant į tai, ar buvo tyčia, ar neatsargumas.

43. Teisingumo Teismas „tyčios" sąvoką Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies kontekste nagrinėjo procese dėl įsipareigojimų, susijusių su saugomu jūros vėžliu *caretta caretta*, neįvykdymo [23]. Ši griežtai saugoma rūšis veisiasi tik nedaugelyje Vidužemio jūros paplūdimių. Svarbiau-

22 — Tokių apsaugos priemonių, netipiškai atsiradusių Bendrijoje, pavyzdys yra 2004 m. balandžio 21 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 812/2004, nustatantis priemones dėl atsitiktinio banginių šeimos gyvūnų sugavimo žūklės rajonuose ir iš dalies keičiantis Reglamentą (EB) Nr. 88/98, OL L 150, p. 12 (ištaisyta redakcija: OL L 185, p. 4). Bendrija turėjo priimti šį reglamentą, nes žuvininkystės sritis priskiriama jos išimtinei kompetencijai.

23 — 2002 m. sausio 30 d. Sprendimas *Komisija prieš Graikiją (Caretta caretta)* (C-103/00, Rink. p. I-1147). Taip pat žr. 1987 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją* (412/85, Rink. p. 3503, 14 ir paskesni punktai): tyčia dirbant žemę, pavyzdžiui, užsiimant žemės ūkiu, Paukščių apsaugos direktyvos 5 straipsnio prasme kartu apimamas ir tyčinis paukščių žudymas arba gaudymas, tyčinis jų lizdų arba kiaušinių naikinimas arba pažeidimas, taip pat tyčinis trikdymas.

sias jų yra Laganaso įlankos pakrantėje, Graikijos Zakinto saloje. Vėžlių perėjimo vietoms daromas neigiamas poveikis, kai paplūdimiais važinėja mopedai, statomi gultai ir saulės skėčiai, neteisėtai statomi statiniai, o netoli jūros pakrantės važinėjama vandens dviračiais ir plaukiojama valtimis. Todėl visas šias veiklas draudė pastatyti draudžiamieji ženklai.

44. Kadangi Komisija, lankydamasi saloje, nustatė, kad buvo padaryta daug pažeidimų, ji pareiškė ieškinį prašydama pripažinti, jog Graikijos Respublika pažeidė Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį.

45. Toje byloje pateiktoje išvadoje generalinis advokatas P. Léger rėmėsi tuo, kad mopedų naudojimas, gultų ir saulės skėčių statymas, taip pat neteisėtų statinių statyba buvo vykdoma tyčia ir trikdė nagrinėjamą gyvūnų rūšį tuo laikotarpiu, kai pagal Bendrijos teisę ji turėjo būti ypač saugoma [24]. Taigi tyčią jis pirmiausia susiejo su tam tikru veiką atliekančių asmenų veika, o ne su neigiamu poveikiu gyvūnams.

46. Tačiau toks požiūris neįtikina. „Tyčios“ sąvoka Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose siejama su draudžiamu neigiamu poveikiu saugomoms gyvūnų rūšims. Ji taptų nenaudinga, jei pakaktų vien to, kad neigiamas poveikis gyvūnams atsirastų dėl veiksmo, atlikto siekiant kitų tikslų. Be to, papildomos apsaugos nuostatos pagal Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 4 dalį ir Direktyvos 2004/35 5 straipsnį akivaizdžiai prarastų savo praktinę reikšmę, jei beveik *kiekvienas* Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytas neigiamas poveikis būtų draudžiamas tik tiek, kiek jį sukelia tyčiniai veiksmai.

47. Sprendimas grindžiamas kita „tyčios“ sąvoka. Tai, kad nepaisant draudžiamųjų ženklų paplūdimyje buvo važinėjamasi mopedais ir stovėjo gultai, Teisingumo Teismas vertino kaip tyčinį jūros vėžlių trikdymą jų veisimosi periodu Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies b punkto prasme [25].

48. Šią išvadą galima suprasti taip, jog tyčia jau buvo, nes iš bylos aplinkybių veiką vykdantis asmuo turėjo žinoti, kad jo veiksmai kelia grėsmę saugomoms rūšims. Tai reiškia, kad ir neatsargumas Buveinių apsau-

24 — 2001 m. spalio 25 d. generalinio advokato P. Léger išvada *Komisija prieš Graikiją (Caretta caretta)* (C-103/00, Rink. p. I-1147, 57 punktas).

25 — Sprendimas *Caretta caretta* (minėtas 23 išnašoje, 36 punktas).

gos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies b punkto prasme reikštų tyčią.

49. Vis dėlto negalima teigti, kad Teisingumo Teismas norėjo tiek išplėsti tyčios sąvoką, kad tyčia atsirastų ir be veiką vykdančio asmens valios. Iš tikrųjų kiekvienoje iš trijų nagrinėtų kalbinių versijų „tyčios“ sąvokai būtent būdingas svarbus valios elementas. Iš to išplaukia, kad nurodytas faktines aplinkybes reikia suprasti taip, jog reikėjo preziumuoti, kad mopedų ir valčių naudotojai dėl esamų draudžiamųjų ženklų žinojo apie keliamą grėsmę vėžliams. Taip pat iš to matyti, jog tas žinojimas kartu reiškia ir tai, kad jie bent jau suprato, kad gali pakenkti saugomiems vėžliams. Todėl vertinant „tyčią“ svarbu tai, ar buvo žinoma apie keliamą grėsmę saugomoms gyvūnų rūšims ir vis tiek to buvo nepaisoma.

50. Bet koks kitas „tyčios“ sąvokos susiaurinimas vien jos prasme baudžiamojoje teisėje prieštarautų „griežtos apsaugos sistemos“ sąvokai, kurią reikia įgyvendinti Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalyje išvardytais draudimais. Tos apsaugos sistemos, kuri draudžia žudyti, gaudyti ar trikdyti Bendrijos svarbos rūšis, kai tai daroma tik keliais tiesiai į tas rūšis nukreiptais veiksmais, tačiau kuri leidžia, kad būtų sąmoningai nepaisoma šioms rūšims daromos žalos, kai ją sukelia daugybė kitų veiksmų, negalima pripažinti „griežta“.

51. Be to, Teisingumo Teismo aiškinimas, priešingai nei siūlė aiškinti generalinis advokatas P. Léger, nepakeičia Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 4 dalies ir Direktyvos 2004/35.

52. Pagal tokį „tyčios“ sąvokos išaiškinimą Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 4 dalis iš tikrųjų apima būtent tuos atvejus, kai nesuprantama keliama grėsmė saugomoms rūšims. Tinkamos apsaugos priemonės čia būtent gali būti atitinkamas žinojimas apie pavojų turint pakankamai informacijos arba iš įspėjimų.

53. Dėl Direktyvos 2004/35 reikia pažymėti, kad pagal 5 straipsnį suteikiama apsauga siekiant išvengti žalos yra apibrėžta gana siaurai, tačiau būtinų subjektyvių elementų atveju ši apsauga yra kur kas platesnė. Iš tiesų reikia vengti būtent tik tokios žalos, daromos saugomoms rūšims ir natūralioms buveinėms, kuri turi didelį neigiamą poveikį siekiant tokių buveinių arba rūšių palankiausios apsaugos būklės arba palaikant ją, o Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalyje numatyti draudimai taikomi ir tiems neigiamo poveikio atvejams, kai pasekmės nėra tokios rimtos, jeigu jos susijusios su pavieniais individais. Vis dėlto Direktyvoje 2004/35 įtvirtinta pareiga imtis prevencinių priemonių iš esmės taikoma taip pat ir

veikai dėl neatsargumo, kiek tai susiję su tam tikromis veiklos sritims, daugiausia pramoninėje srityje, netgi neatsižvelgiant, ar tai buvo tyčia, ar neatsargumas. Taigi Teisingumo Teismo pateiktas „tyčios" sąvokos išaiškinimas ne tik neleidžia atsirasti spragai tarp pavienių individų apsaugos pagal Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnį ir populiacijų apsaugos pagal Direktyvą 2004/35, bet ir palieka Direktyvai 2004/35 atskirą taikymo sritį.

54. Vadinasi, saugomoms gyvūnų rūšims tyčia daromas neigiamas poveikis, kai jis kyla dėl veikos, kurią įvykdęs asmuo žinojo apie grėsmę saugomoms rūšims ir tai suprato.

55. Tokia „tyčios" sąvoka grindžiamos ir Komisijos pastabos. Iš tiesų, jos manymu, tai, kad teritorijoje, kurioje įrodyta esant paprastųjų ūdrų, medžioklei naudojamos neatrankinės priemonės, neleidžia jų pripažinti saugomos rūšies netyčine medžiokle. Rėmimasis lapėmis tėra tik formalumas.

56. Todėl Komisija remiasi objektyvia rizika, kuri susijusi su neatrankiniais medžioklės būdais. Iš to ji daro implicitinę išvadą, kad suprantamas grėsmės kėlimas saugomoms gyvūnų rūšims. Vis dėlto tokia išvada leistina, tik jeigu medžiotojai žinojo, kad šios rūšies individų yra teritorijoje, kurioje naudojami tokie medžioklės būdai.

57. Tačiau nagrinėjamu atveju nėra pakankamai įrodymų, leidžiančių daryti išvadą, kad medžiotojai, statydami kilpas, žinojo apie paprastosioms ūdroms keliamą grėsmę. Tai, kad Zakinto paplūdimiai yra viena iš nedaugelio jūros vėžlių *caretta caretta* veisimosi vietų, buvo žinoma, o nagrinėjamu atveju šalys vis dar ginčijasi dėl to, ar nagrinėjamame medžioklės plote iš viso yra paprastųjų ūdrų. Dar per ikiteisminę procedūrą Komisija paprastąją ūdrą paminėjo tik kaip vieną iš rūšių, kurioms buvo daromas poveikis, pirmiausia nurodydama Ispanijos lūšį (*lynx pardinus*). Todėl, kol nėra įrodyta priešingai, negalima teigti, jog medžiotojai žinojo apie paprastųjų ūdrų buvimą jų medžioklės plotuose, taigi ir apie joms keliamą grėsmę.

58. Be to, Zakinto paplūdimyje stovėjo draudžiamieji ženklai, aiškiai draudžiantys nagrinėjamus veiksmus. Nepaisant to, šiuo atveju buvo netgi išduotas leidimas statyti kilpas. Todėl medžiotojai neturėjo pagrindo manyti, kad jie pažeidžia teisės aktus.

59. Vadinasi, dėl medžioklės su kilpomis atsirandančio galimo neigiamo poveikio paprastosioms ūdroms negalima pripažinti tyčiniu.

b) Leidimui keliami reikalavimai

60. Vis dėlto kyla klausimas taip pat dėl to, ar valstybės išduotas leidimas suderinamas su Buveinių apsaugos direktyvos griežtos apsaugos sistema pagal jos 12 straipsnio 1 dalį, jeigu juo leidžiami veiksmai nebūtinai pažeidžia aiškius a–d punktuose numatytus draudimus.

61. Ir šiuo klausimu svarbios informacijos yra sprendime dėl jūros vėžlių *caretta caretta*. Pagal šį sprendimą Graikijos Respublika pažeidė Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnį taip pat ir dėl to, kad apsaugos taisyklės neužtikrino veiksmingos jūros vėžlių apsaugos Zakinto saloje jų perėjimo metu [26]. Be to, buvo pripažinta Graikija Respublika nesugebėjo veiksmingai taikyti esamų vėžlių apsaugos taisyklių kovojant su nuolatiniais pažeidimais [27].

62. Vadinasi, valstybės narės negali apsiriboti vien bendru draudimu, atsižvelgdamos į Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies tekstą. Tam tikromis aplinkybėmis jos taip pat privalo priimti specialias taisykles ir jas įgyvendinti tam tikros saugomos rūšies apsaugai tam tikrose vietose, jei tos vietos yra itin svarbios siekiant išsaugoti rūšį, ir kai ten ta rūšis susiduria su specifiniais pavojais [28].

63. Nors nagrinėjamu atveju Komisija nereikalauja, kad saugant paprastąsias ūdras būtų nustatytos ir įgyvendinamos tokios su konkrečia vieta susijusios apsaugos praktinės taisyklės, ji kaltina išdavus leidimą medžioti su kilpomis.

64. Nors valstybės narės netgi gali būti įpareigotos aktyviai priimti ir įgyvendinti tokias su konkrečia vieta susijusias saugomų gyvūnų rūšių apsaugos taisykles, vis dėlto, naudodamosi savo teise išduoti leidimus, jos turėtų atsižvelgti į tai, ar jais leidžiamos priemonės neturi neigiamo poveikio saugomoms gyvūnų rūšims.

65. Prevenciškai taikant Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį nėra svarbu, ar

26 — Sprendimas *Caretta caretta* (minėtas 23 išnašoje, 27 ir paskesni punktai).

27 — Ten pat, 39 punktas.

28 — Su šiuo klausimu susijusį sprendimo *Caretta caretta* (minėtas 23 išnašoje) išaiškinimą Teisingumo Teismas turės išnagrinėti byloje *Komisija prieš Graikiją (Vipera schweizeri)* (C-518/04, Pranešimas OL C 57, 2005, p. 15).

atitinkami konkretūs asmenys savo veikla tyčia daro neigiamą poveikį saugomiems gyvūnams. Atvirkščiai, daug svarbiau yra tai, ar atsakingos institucijos turi preziumuoti, jog veikla, kuriai išduodamas leidimas, sukelia žalingą poveikį, draudžiamą pagal Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį. Jei taip, tokiu atveju nagrinėjamas leidimas gali būti išduotas tik Buveinių apsaugos direktyvos 16 straipsnyje numatytų leidžiančių nukrypti nuostatų atveju. Kitu atveju atsakinga institucija netiesiogiai pažeistų Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalies draudimus.

66. Tokia atsakingos valdžios institucijos pareiga nesiejama su tyčia baudžiamosios teisės prasme. Subjektyvus tyčios elementas viešosios valdžios institucijai netaikomas. Nes, atvirkščiai, šios valdžios institucijos turi būti geriausiai susipažinusios su turimomis mokslo žiniomis [29]. Tam tikromis aplinkybėmis, siekiant bendro pobūdžio žinias pritaikyti konkrečiam atvejui, gali prireikti papildomos informacijos.

67. Todėl reikia išnagrinėti, ar Ispanijos valdžios institucijos, be papildomų tyrimo priemonių, išduodamos leidimą medžioti su kilpomis, galėjo daryti prielaidą, jog tai neturės neigiamo poveikio paprastosioms ūdroms.

68. Nagrinėdamas šį klausimą Teisingumo Teismas turi atsižvelgti į visą jam pateiktą bylos medžiagą. Nors Ispanijos vyriausybė pirmą kartą triplike aiškiai nurodo, kad medžioklės plote SA-10.328 kartografiškai pavaizduoti upeliai dažnai išsenka, vis dėlto toks tvirtinimas nėra naujas įrodymas, kurio pavėluotą pateikimą reikėtų pagrįsti pagal Procedūros reglamento 42 straipsnio 1 dalį. Atvirkščiai, Ispanijos vyriausybė jau savo atsakyme į pirmąjį oficialų pranešimą teigė, kad dėl teritorijos ypatumų paprastųjų ūdrų buvimas joje mažai tikėtinas. Šį teiginį paaiškina nuoroda į vandens telkinių išsekimą. Be to, Komisija ginčijamus upelius pirmą kartą paminėjo dublike.

69. Dėl leidinių, kuriuos Ispanijos vyriausybė pateikė kartu su tripliku, o Komisija – pasibaigus rašytinei proceso daliai, reikia pasakyti, kad jie nėra įrodymai tiesiogine žodžio prasme. Tai tik nuorodos į viešai žinomus faktus, kuriais siekiama pagrįsti tam tikrą nuomonę.

29 — Žr. 1991 m. sausio 17 d. Sprendimą *Komisija prieš Italiją (Medžioklės terminai)* (C-157/89, Rink. p. I-57, 15 punktas); 1998 m. gegužės 19 d. Sprendimą *Komisija prieš Nyderlandus (IBA-sąrašas)* (C-3/96, Rink. p. I-3031, 69 punktas) ir 2004 m. gruodžio 9 d. Sprendimą *Komisija prieš Ispaniją (Medžioklės kiekiai)* (C-79/03, Rink. p. I-11619, 41 punktas).

70. Patikrinus įrodymus likusias abejones turi išsklaidyti Komisija, nes procese dėl įsipareigojimų neįvykdymo ji privalo įrodyti Bendrijos teisės pažeidimą [30].

71. Bylos šalys nesutaria dėl to, ar medžioklės plote SA-10.328 yra paprastųjų ūdrų. Komisija remiasi Ispanijos valdžios institucijų pateikta standartine duomenų forma, kuri buvo sudaryta siūlant į „Natura 2000" įtraukti Quilamas vietovę. Iš šios medžiagos matyti, kad siūlomoje teritorijoje yra paprastųjų ūdrų. Quilamas vietovė užima didesnį negu 10 000 hektarų plotą. Nors medžioklės plotas yra tiesioginėje šios vietovės kaimynystėje, t. y. šiaurės vakaruose, atrodo, kad didžiausi Quilamas tekančio vandens telkiniai, pavyzdžiui, Arroyo de las Quilamas, teka pietryčių link. Tekančio vandens telkinius nuo medžioklės ploto skiria kelių šimtų metrų aukščio kalvų grandinė [31]. Todėl mažai tikėtina, kad paprastųjų ūdrų populiacijos, esančios šiame hidrografiniame tinkle, pasiektų medžioklės plotą.

72. Vis dėlto Komisija taip pat nurodo, kad medžioklės plotą kerta Mina upelis, o kiti – Zarzosa ir Media – prateka netoliese. Atrodo, kad šie upeliai priklauso hidrografiniam tinklui, esančiam į vakarus nuo Quilamas vietovės, kuriame, kaip buvo įrodyta, taip pat esama paprastųjų ūdrų [32]. Tačiau Ispanijos vyriausybė prieštarauja tokiam Komisijos argumentui, ir šis nebuvo užginčytas, kad tie upeliai periodiškai išsenka. Iš pateiktos tyrimų medžiagos matyti, kad paprastųjų ūdrų upeliuose, kurie periodiškai išdžiūsta, paprastai nebūna, nebent jos ten patektų atsitiktinai [33].

73. Nors remiantis turima informacija negalima teigti, kad paprastųjų ūdrų medžioklės plote nėra, tikimybė, kad jų ten yra, greičiausiai yra labai maža.

74. Vertinant leidimo medžioti statant kilpas keliamą pavojų, reikia atsižvelgti ne tik į paprastųjų ūdrų buvimo tikimybę, bet ir su

30 — Žr. 2005 m. spalio 20 d. Sprendimą *Komisija prieš Jungtinę Karalystę* (C-6/04, Rink. p. I-9017, 75 punktas su kitais įrodymais).

31 — Žr. žemėlapį, kurį rasite adresu http://www.dipsanet.es/provin/MapaSalamanca2003.pdf.

32 — Lizana ir kt., žr. Ruiz-Olmo ir Delibes „La nutria en España", 1998, p. 118.

33 — Lizana ir kt., žr. Ruiz-Olmo ir Delibes „La nutria en España", 1998, p. 118. Ruiz-Olmo ir Delibes, žr. ten pat, p. 215, vis dėlto pažymi, kad daugelyje Ispanijos vietų vis labiau plinta reiškinys, kai ūdros apsigyvena ir išsenkančiuose vandens telkiniuose.

šiuo medžioklės būdu susijusią objektyvią riziką ir galimos žalos dydį.

75. Nepaisant Ispanijos vyriausybės argumentų, rizika, kad paprastosios ūdros gali patekti į kilpas ir šitaip patirti mirtinų sužalojimų, iš tiesų yra [34]. Vis dėlto Ispanijos vyriausybė nurodė leidinį, kuriuo remiantis galima daryti išvadą, kad sausumoje pagauti ūdras spąstais beveik neįmanoma [35]. Daug dažniau paprastosios ūdros žūsta po mašinų ratais arba nuskęsta tinkluose ar panašiuose žvejybos įrenginiuose [36]. Be to, kilpų pavojingumą mažina tai, kad jos statomos dalyvaujant ekspertams ir tai, kad jas draudžiama statyti pakrantėse.

76. Taip pat atrodo neginčijama ir tai, kad paprastųjų ūdrų skaičius Salamankoje, taip pat ir daugelyje kitų Ispanijos regionų bei kitose Europos šalyse, anksčiau sparčiai mažėjęs, dabar vėl didėja arba bent jau yra stabilizavęsis [37].

77. Todėl apibendrinant reikia pažymėti, kad paprastųjų ūdrų buvimas medžioklės plote SA-10.328 yra mažai tikėtinas. Be to, paprastosioms ūdroms, galbūt patekusioms į medžioklės plotą, su tuo susijusi grėsmė yra greičiau minimali. Galiausiai net jei paprastoji ūdra patektų į kilpą, tai sukeltų gailestį, tačiau dėl to atsiradusi žala, atsižvelgiant į Salamankos paprastųjų ūdrų populiacijos skaičių, būtų nedidelė [38]. Todėl, remiantis Teisingumo Teismo turima informacija, darytina išvada, kad medžioklės tarnybos, nesiimdamos papildomų tiriamųjų priemonių, turėjo pagrindo manyti, kad leidimas medžioti statant kilpas paprastosioms ūdros grėsmės nekels.

c) Išvada

78. Todėl negalima pripažinti, kad Ispanija pažeidė Buveinių apsaugos direktyvos 12 straipsnio 1 dalį. Taigi ieškinį reikia atmesti.

34 — Žr. 2005 m. gegužės 3 d. BBC reportažą apie paprastosios ūdros žūtį kilpoje: http://news.bbc.co.uk/1/hi/england/cornwall/4511053.stm ir 2003 m. gegužės 3 d. *International Otter Survival Fund* pranešimą apie ūdros žūtį kilpoje po daugelį valandų trukusios agonijos išsiplėtus širdžiai, adresu http://www.otter.org/Update.html.

35 — Palazon ir Ruiz-Olmo, žr. *II Jornadas SECEM 1995*, p. 67.

36 — Žr. Saavedra ir kt., žr. *V Jornadas SECEM 2001*, p. 125.

37 — Ruiz-Olmo ir Delibes, žr. Ruiz-Olmo ir Delibes„ La nutria en España", 1998, p. 212 ir kt.

38 — Tuo paprastoji ūdra ir skiriasi nuo jūros vėžlio *caretta caretta*, kuris peri tik nedaugelyje Vidužemio jūros paplūdimių, ir nuo labai retos tik Ispanijoje sutinkamos lūšių rūšies – Ispanijos lūšies.

V — Dėl bylinėjimosi išlaidų

79. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi Ispanijos Karalystė reikalavo priteisti bylinėjimosi išlaidas ir Komisija pralaimėjo bylą, pastaroji turi jas padengti.

VI — Išvada

80. Todėl siūlau Teisingumo Teismui priimti tokį sprendimą:

„1. Atmesti ieškinį.

2. Priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas."